11B107
16.10.57.

NEDERLANDSE DELEGATIE BIJ DE INTERIMCOMMISSIE VOOR DE GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT EN EURATOM

351.00/4/336
Vrijh. Jöne

Weekverslag no. 8

10 oktober 1957 A

1.- Bij de goedkeuring der agenda werd, op voorstel van Dr. Linthorst Homan afgesproken, dat in het vervolg de delegaties bij de aanvang der vergadering zullen aangeven welke punten zij als "Diversen" aan de orde zullen stellen teneinde iedereen in de gelegenheid te stellen desgewenst hierover nog ruggespraak te houden met zijn eigen regering.

2.- Het proces-verbaal van de vergadering van 27 en 28 september (MAE 1166) werd goedgekeurd. De Nederlandse delegatie merkte hierbij op, dat zij de daarin op blz. 4 vervatte afwijzing van iedere "controle" van het GATT op de uitvoering van het EEG-verdrag aldus verstond, dat deze afwijzing niet behoefde uit te sluiten een soepele houding - waarnodig en te Genève in tweede instantie - met betrekking tot het geven van bepaalde informaties aan het GATT over de werking van de EEG.

3.- De goedkeuring van het gedeelte van het proces-verbaal van 11 en 12 september met betrekking tot de bouw van een "réacteur à modérateur aqueux" werd uitgesteld tot de volgende vergadering daar de heer Marjolin, die hierin meer in het bijzonder geinteresseerd was, afwezig was.

4.- GATT-vraagstukken

a) De werkgroep voor GATT-vraagstukken had een concept opgesteld voor een aide-mémoire ten behoeve van de Ministers der EEG-landen, die op 28 oktober e.v. de ministeriele vergadering van het GATT zullen bijwonen. Dit concept bestond uit twee delen t.w. een algemene uiteenzetting van het standpunt der Zes inzake de verhouding van het EEG-verdrag tot de GATT-bepalingen, en een bijlage, waarin op meer gedetailleerde wijze wordt aangetoond, dat het EEG-verdrag in overeenstemming is met de bepalingen van art. XXIV van het GATT. Dit document werd na een aantal redactionele wijzigingen goedgekeurd. Overeengekomen werd, dat het behalve naar de Ministers, ook ter informatie zal worden toegezonden aan de diplomatieke vertegenwoordigers der Zes.

Daar het bij de opstelling van deze aide-mémoire wederom niet mogelijk was gebleken een duidelijk antwoord te geven op de vraag in hoeverre de Zes op basis van art. XXIV § 6 verplicht zijn te onderhandelen over compensaties voor tariefverhogingen met betrekking tot geconsolideerde posten, stelde de Franse delegatie voor, dat de GATT-werkgroep aan dit zeer gecompliceerde probleem een afzonderlijke studie zou wijden. Besloten werd hierover in de volgende vergadering een beslissing te nemen.

© NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratiedoc/s0067/ NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

De heer Linthorst Homan verwees voorts naar het rapport van de Brusselse Douaneconferentie van 1948 waaraan ook door het V.K. en de Scandinavische landen was deelgenomen, en in welk rapport een definitie van douane-unies en Economische Unies was opgenomen, die wellicht ook in het GATT nog goede diensten kon bewijzen.

b) Wat betreft de verkiezing van een voorzitter van het GATT, bleek onzekerheid te bestaan of de Braziliaanse candidatuur gehandhaafd zou worden. De Duitsers zullen hierover te Rio navraag doen. Overigens blijven de Zes uiteraard vrij in Genève hun standpunt ter plaatse te bepalen.

c) De voorzitter van de GATT-werkgroep deelde mede, dat in Genève een gesprek had plaatsgevonden met de Brazilianen over de komende onderhandelingen over het nieuwe Braziliaanse tarief. De Brazilianen wensen met ieder der Zes afzonderlijke besprekingen te voeren. Het is echter de vraag of deze onderhandelingen veel zin zullen hebben, daar de Brazilianen de belangrijkste goederen hiervan willen uitsluiten.

De heer Forthomme (België) achtte het wenselijk eerst af te wachten of het GATT het Braziliaans tarief als een definitief dan wel als een voorlopig tarief zal accepteren. Vanaf 18 november zullen hierover te Genève consultaties plaatsvinden, waarna eerst het definitieve standpunt der Zes zal kunnen worden bepaald.

5.- <u>Vrijhandelszone (VHZ)</u>

Ter tafel lagen twee documenten nl. een ontwerp-questionnaire, door de werkgroep Marché Commun opgesteld aan de hand van een Duits voor-ontwerp, en een rapport van de voorzitter (Snoy) over de werkzaamheden van de Interimcommissie met betrekking tot de VHZ. Het eerste document was in beginsel bestemd voor de OEES-partners ten behoeve van de conferentie van 16 oktober, terwijl het rapport van baron Snoy het karakter had van een progress-report ter informatie van de Zes Ministers.

Men was het er over eens, dat het wel belangrijk zou zijn indien de Zes een gemeenschappelijke document zouden kunnen overleggen, doch de Nederlandse delegatie kon nog niet zeggen of haar Minister zulks inderdaad zou wensen; dit zou uiteraard ook sterk van de inhoud afhangen. Bij voorkeur zou hierin moeten worden aangesloten op de algemene lijn van de questionnaire, welke de heer Thorneycroft reeds half juli aan de OEES-landen had toegezonden, en welke ongetwijfeld door hem als basis van de discussies te Parijs zou worden aangehouden.

Het concept van de werkgroep werd vervolgens na een aantal ondergeschikte wijzigingen goedgekeurd.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

Besloten werd zo spoedig mogelijk aan de zes Ministers te vragen of zij ermede instemmen, dat dit stuk aan de OEES-partners wordt toegezonden. Het antwoord op deze vraag zou zo mogelijk maandag, 14 oktober, gegeven moeten worden. Indien tegen een dergelijke indiening bezwaren zouden bestaan, zou het document eventueel wel kunnen worden aanvaard als richtlijn voor de zes Ministers bij hun optreden in de OEES-conferentie.

Afgesproken werd voorts, dat het stuk de titel zal dragen van "Note commune des Six sur des problèmes relatifs à la création d'une zone de libre échange"(MAE 1185).

Het progress-report van baron-Snoy, zal deze uitsluitend onder zijn eigen verantwoordelijkheid bij de zes Ministers indienen. In verband hiermede werden hierop geen amendementen meer voorgesteld. Wel wees de heer Linthorst Homan er op, dat de daarin voorkomende transportparagraaf zeker niet voldeed aan de Nederlandse opvattingen terzake[1].

De Franse delegatie wees er tenslotte op, dat er eveneens een nota bestond van de heer Uri over de problematiek van de VHZ, waarin naar haar mening bepaalde interessante gedachten werden ontwikkeld. Besloten werd dat de Werkgroep Gemeenschappelijke Markt dit document zo spoedig mogelijk zal bestuderen.

Vóór de bijeenkomst der zes Ministers te Parijs op 16 oktober, zal de Interimcommissie op die dag om 11 uur op de Quai d'Orsay nog een bespreking hebben.

6,- Additioneel protocol bij de Europese Conventie inzake sociale zekerheid

De heer Linthorst Homan deelde mede, dat de Nederlandse delegatie een aantal juridische aspecten van het voorgestelde ontwerp nader wilde belicht zien, in verband waarmede hij voorstelde de behandeling uit te stellen tot de volgende vergadering.

Daar de Ministers van Sociale Zaken pas op 18 november over deze kwestie in Luxemburg zullen vergaderen, bestond hiertegen geen bezwaar. De Nederlandse delegatie zal haar standpunt in een nota nog nader verduidelijken. Op basis hiervan zal worden bekeken of een groep juristen deze kwestie nog aan een voorbereidende bespreking zal moeten onderwerpen.

---

1) Het Nederlandse document van 1o september jl. blijft als bijlage aan het rapport-Snoy gehecht en gaat dus naar de zes Ministeriële delegaties der EEG-landen.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

7.- Diversen

Parlementaire behandeling in Luxemburg

De heer Schauss deelde mede, dat in Luxemburg de Raad van State en de professionele groeperingen hun adviezen hebben uitgebracht, zodat de Kamer thans met de behandeling der verdragen van Rome kan beginnen. Verwacht wordt dat de parlementaire procedure vóór 15 november voltooid zal zijn.

Parlementaire behandeling in Nederland

De heer Linthorst Homan gaf een uiteenzetting van de debatten in de Tweede Kamer, waarbij hij vooropstelde, dat er een sterke stroming in het land was welke eigenlijk een speciaal protocol voor Nederland wenselijk zou hebben geacht met het oog op de Nederlandse bevolkingsdichtheid en de nog jonge industrialisatiepolitiek. Hij beschreef vervolgens welke amendementen op het ontwerp Goedkeuringswet waren aanvaard, en welke moties waren aangenomen. Van de amendementen en moties was op het Secretariaat te Brussel een Franse vertaling gemaakt, waarbij het woord "overeenkomsten" was vertaald door "conventions", waarover de heer Linthorst Homan aarzelde of deze vertaling wel volkomen juist was. In verband met verschillende nogal scherp gestelde vragen van vooral de Franse en Italiaanse delegaties, zegde de Nederlandse woordvoerder toe in een volgende vergadering te zullen pogen een juridische uiteenzetting hierover te geven. De vergadering verzocht hem tevens om een Franse vertaling van het Goedkeurings-wetsontwerp zoals het thans na de behandeling in de Tweede Kamer luidt.

Bezoek Maudling aan Brussel en Bonn

De Belgen brachten verslag uit over het bezoek van de heer Maudling aan Brussel. De Belgische vertegenwoordigers hadden daarbij verklaard, dat de Belgische regering een VHZ wenste, doch dat deze de EEG niet zou mogen aantasten. De heer Maudling had gezegd geheel van dezelfde opinie te zijn. Voorts had hij medegedeeld, dat de conferentie van Ottawa de positie van het V.K. tegenover de VHZ niet had gewijzigd, ook niet wat betreft de landbouw. Een formele insluiting van deze sector bleef onacceptabel maar wel was men bereid over bepaalde vraagstukken, die op landbouwgebied kunnen rijzen, te spreken.

Op Brits verzoek hadden de Belgen een uitvoerige uiteenzetting gegeven over de regeling van het "concours mutuel" in de EEG. De Britten hadden zich zeer aarzelend getoond ten aanzien van de aanvaarding van soortgelijke verplichtingen in de VHZ.

Wat betreft de te volgen procedure had de heer Maudling gezegd, dat z.i. onmiddellijk na de Ministersconferentie een comité op het niveau van Ministers of Staatssecretarissen een rapport zou moeten opstellen, analoog aan het rapport-Spaak, dat de basis voor de verdragsonderhandelingen zou moeten vormen. Deze zouden dan in het begin van 1958 moeten beginnen. Het VHZ-verdrag zou in werking moeten treden voordat de EEG in de praktijk haar eerste afbraakmaatregelen neemt.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

In verband met deze procedure-voorstellen merkte de Franse delegatie op, dat h.i. de Zes een procedure moeten vastleggen voor een soepele coördinatie van hun standpunt tijdens de komende fase der VHZ-onderhandelingen.

Het gesprek tussen Maudling en de Duitsers bleek in grote lijnen hetzelfde verloop te hebben gehad als dat te Brussel. Wel had men nog gesproken over de problemen verbonden met de invoeging van de EEG in de VHZ. Hierover zal binnenkort een nota worden rondgezonden.

Bezoek Marjolin en Wormser aan Bonn

Tijdens Frans-Duitse besprekingen te Bonn was, volgens Duitse mededeling, gebleken, dat men het over een vrij groot aantal VHZ-problemen in grote lijnen eens was, met name :

a) dat er een VHZ-verdrag moest komen met een vaste eindtermijn voor de verwezenlijking der gestelde doelen;

b) dat tegenover afbraak der handelsbelemmeringen een aantal garanties zou moeten staan;

c) dat voor de overgang van de ene etappe naar de andere telkens afzonderlijke beslissingen zouden moeten worden genomen;

d) dat de institutionele opzet niet gelijk zou kunnen zijn aan de EEG-formule; (tegenover de Franse eis van unanieme beslissingen in alle gevallen, stonden de Duitsers echter aarzelend)

e) de gedachte was geopperd, dat ten aanzien van de afbraak der handelsbelemmeringen onmiddellijk kon worden begonnen met de kwantitatieve restricties, doch dat de afbraak der tarieven eerst na b.v. 4 jaar een aanvang zou nemen; hierdoor zou de VHZ zich wel parallel aan de EEG ontwikkelen, doch met een achterstand van 4 jaar; een andere mogelijkheid was, dat de VHZ, na een latere start, de EEG geleidelijk zou inhalen. Hierover zou men echter nog eens moeten nadenken.

Bezoek Wormser aan Londen

De Franse delegatie deelde mede, dat de heer Wormser in Londen over VHZ-problemen had gesproken. Daar hij hierbij een griep had opgelopen, beschikte zij echter nog niet over concrete gegevens.

Contact met de Denen

Voorzitter Snoy deelde mede, dat hij een onderhoud had gehad met de heer Christiansen met wie hij over de volgende drie punten had gesproken :

1. Het Deense memorandum (MAE 1148)

De heer Christiansen begreep, dat indien hij nú een antwoord van de Zes zou verlangen op de Deense vraag aan de Landbouwconferentie van art. 43 EEG te mogen deelnemen, dit ant-

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

woord noodzakelijk negatief zou uitvallen. De heer Snoy had bovendien aangevoerd, dat men niet wilde vooruitlopen op een eventuele beslissing van de Instituten der EEG. De Luxemburgse woordvoerder achtte deze laatste opmerking juridisch minder juist en stelde daarom voor liever te zeggen, dat de Zes wilden afwachten totdat de instituten tot stand zijn gekomen. Nederland sloot zich hierbij aan.

2. Associatie van Denemarken aan de EEG

Op de Deense vraag of de Interimcommissie zich al eens had beziggehouden met de mogelijkheid van een Deense associatie aan de EEG, had de heer Snoy geantwoord, dat de Zes uiteraard in het algemeen welwillend stonden tegenover associatieplannen doch dat men, hangende het overleg inzake de VHZ, uiteraard nog geen aanleiding had gevonden om bilaterale associaties der EEG in overweging te nemen.

3. OEES-Ministersconferentie te Parijs

De Denen stelden er prijs op, dat hun Minister Krag te Parijs voor de aanvang der Ministersconferentie van 16 oktober a.s. met de Ministers der Zes een onderhoud zou kunnen hebben. De heer Snoy had gewezen op de technische moeilijkheden (drukke agenda en late aankomst der Ministers), doch toegezegd na te gaan of een dergelijk onderhoud kon worden georganiseerd. De heer Snoy vroeg de Franse delegatie Minister Pineau te willen verzoeken een onderhoud met de Denen te willen arrangeren b.v. op de ochtend van de tweede dag der conferentie.

De heer Ockrent achtte het van belang tegenover de Engelsen de indruk te vermijden dat de Zes met de Denen tot een of ander accoord over de Landbouw wilden komen omdat dit de Engelsen zou versterken in hun standpunt dat de landbouw buiten de VHZ zou kunnen blijven, in de veronderstelling, dat blijkbaar voor Denemarken een bevredigende oplossing werd gevonden. Doch de zes Delegatiehoofden achtten juist een gesprek met de Denen, op Deens verzoek, wel bijzonder nuttig.

Mandaat werkgroep Statuut Functionarissen

Het mandaat voor de werkgroep betreffende het statuut der functionarissen der gemeenschappen (MAE 1165) werd goedgekeurd. Het Secretariaat zal nader berichten wanneer de eerste vergadering van deze werkgroep zal worden gehouden.

Antwoordbrief inzake associatie der Britse overzeese gebieden

De Franse delegatie had een concept ingediend voor een antwoord (MAE 1181) op de Engelse nota (MAE 1136) over de overzeese zaak. Dit zal tijdens de volgende vergadering worden besproken.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

Volgende Vergadering

De Interimcommissie zal op 16 oktober te Parijs om 11 uur op de Quai d'Orsay een korte voorbereidende vergadering houden.

De eerstvolgende gewone vergadering van de Interimcommissie zal aanvangen op woensdagmiddag 23 oktober om 15.30 u en zal worden voortgezet op donderdag 24 oktober des morgens te Brussel.

Euratom

Het verslag over de behandelde Euratompunten volgt zo spoedig mogelijk.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

AANTEKENING I.

Op vrijdag, 10 oktober, verenigde voorzitter Snoy de hoofden der zes delegaties aan een lunch met de voornaamste leden der Amerikaanse delegatie ter komende GATT-conferentie. Van Amerikaanse zijde waren aanwezig de heren Corse (State Department), Ryss (idem), Freund (Ambassade Brussel) en Bootcheever (Ambassade bij de EGKS).

De heer Snoy leidde de bespreking in met het uitspreken der verwachting, dat de USA nu in Geneve zouden doen, wat zij zelf steeds hebben aanbevolen : hulp bieden aan de Europese integratie.

De heer Corse ging met dit uitgangspunt accoord, doch achtte daarnaast toch het GATT van zó groot gewicht, dat integratie en GATT elkaar niet mogen tegenspreken. Hij was daarover ten aanzien van het overzeese hoofdstuk der EEG niet gerust, ook al erkende hij, dat de bezwaren van vele landen tegen dat hoofdstuk eerder politiek dan economisch zijn.

De Duitse gedelegeerde Ophuels wees op de noodzaak, dat de vrije wereld de grote politieke waarde van juist het overzeese hoofdstuk der EEG zou erkennen. Economisch is dat hoofdstuk een vrijhandelszone; juist terwille der betrokken onderontwikkelde gebieden heeft men er niet ineens een douane-unie van gemaakt.

Zo kwam het gesprek op de vraag, of dit onder artikel XXIV dan wel XXV van het GATT valt, in welk laatste geval een "waiver" nodig is.

Het gesprek kwam nu op de bekende problemen van "creation of trade", naast "diversion of trade", waarbij de heer Linthorst Homan erop wees, dat Benelux hier een goed voorbeeld is en dat deszelfs cijfers op beide punten positief zijn, ook al zal steeds de "diversion", chronologisch voorop moeten gaan.

De heer Corse erkende dit, doch verdedigde de opvatting, dat de uitwendige handel der EEG in geen geval mag dalen onder het op het ogenblik van vorming der douane-unie "existing volume of trade", ook al zag hij zelf de bezwaren van deze redenering wel in, vooral bij teruggaande conjunctuur.

De heer Linthorst Homan bestreed juist voor crisistijden de houdbaarheid van deze eis van het "existing volume". Immers, als vanzelf zal een jonge douane-unie enige verschuiving brengen en die moeten de derde landen aanvaarden teneinde de douane-unie - als zij overigens aan de GATT-voorwaarden voldoet - in de gelegenheid te stellen om haar evenwicht te gaan vinden. Vasthouden aan absolute cijfers is dus dubbel onjuist. De niet-Amerikanen waren het hiermede eens en de heer Corse zal deze zaak nog eens nader overdenken.

Het gesprek werd in een prettige toon gehouden.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717

AANTEKENING II.

De heer Linthorst Homan had een uitvoerig gesprek met de heer Snoy persoonlijk, die hij om diens mening over de uiteindelijke resultaten der VHZ vroeg. Uiteraard zeide de heer Snoy, dat hij niet alles kon overzien, doch toch wel een voorlopige globale gedachte had, al moest die openblijven voor latere ontwikkeling en wijziging. Hij acht de drang der Denen en nu der Oostenrijkers (langs diplomatieke weg te Brussel) op medewerking aan de EEG bij mislukking der VHZ symptomatisch : blijkbaar bestaat er bij diverse continentale landen enerzijds gebrek aan vertrouwen in de VHZ en anderzijds vrees, dat de EEG zo sterk zal worden, dat men "er gauw bij moet proberen te zijn". Zou nu de VHZ mislukken op Engelse en Franse minimalismes (zij het onderling in uiteenlopende richting minimalistisch), dan zou een serie bilaterale associatieregelingen der EEG mogelijk kunnen zijn, welke dan, zodra er een bepaald aantal zouden zijn tot stand gekomen, weer zouden kunnen leiden tot een latere multilaterale regeling. Deze laatste zou dan best kunnen uitlopen in óf grote versterking der OEES, óf een groot multilateraal verdrag met de EEG (van zes of meer landen) als kern.

Inmiddels moeten België en Nederland dus op twee fronten strijden door én de Fransen én de Engelsen van hun huidige veel te enge minimalisme af te brengen, doch dat zal wel veel moeite en tijd kosten.

Hierbij is het gemanoeuvreer van de Engelsen met de Engels-Canadese VHZ een politiek belangrijk element. Deze "move" van Londen moge tegenover Canada belangrijk zijn of niet, zij heeft in elk geval op het Europese continent velen verbaasd doen staan over de vraag, hoe Londen, twee VHZ's tegelijk voorstellende, deze beide onderling blijkbaar gescheiden wil houden door de niet-Britse Commonwealth-landen af te houden van associatie bij de Europese VHZ-plannen.

Over dit laatste sprak de heer Linthorst Homan ook nog met de andere gedelegeerden ter Interim-Commissie, die het ermede eens waren, dat het Canadese geval wellicht ter OEES-zitting, al dan niet raillerend of in vraagvorm tegenover Minister Thorneycroft zou kunnen worden uitgespeeld. In elk geval was men van plan dit facet nog eens diepgaand te bestuderen (zie de "Economist" van j.l. zaterdag!). Zo komt men langs een omweg uiteraard ook weer midden in de overzeese en agrarische problematiek der Europese VHZ terecht.

S-11-974-130-10-'57

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2717